

ВСТУП

Для кого?

Курс “Німецька за 4 тижні” призначений передусім для самостійного вивчення основ німецької мови. Протягом чотирьох тижнів можливе оволодіння такими мовними уміннями, які забезпечать спілкування з етнічними носіями мови на початковому рівні. Ці вміння водночас будуть ідеальною основою для подальшого вивчення мови на вищому рівні.

Пропонований посібник також може бути чудовим доповненням до курсу, котрий опановують під керівництвом учителя. Незважаючи на те, що цей курс розрахований передусім на початківців, ним можуть скористатись усі, хто колись намагався вчити німецьку мову.

З чого складається курс?

Метою використання пропонованого курсу є швидке опанування основ сучасної німецької мови, особливо розмовної. Він містить кілька важливих засад.

- Розуміння тексту на слух полегшує запис 28 лекцій, який є на компакт-диску. Тексти містять лише ситуації з життя, в розмовах беруть участь чоловіки та жінки, дорослі та діти. У записах представлено природний, але виразний спосіб мовлення. Ми старалися також, щоб, крім мовних, тексти мали істотну естетичну вартість.
- Мовлення полегшують прості вправи, що сприяють реалізації основних комунікативних потреб.
- У письмі ми взяли до уваги оновлений німецький правопис, який використовується вже протягом кількох років.

Тексти для читання підібрано прості та винятково автентичні. Дуже важливим елементом курсу є граматики. Ми прагнули докладно представити явища, важливі для мовленнєвого спілкування. Щоб спростити опанування всього матеріалу, особливо протягом чотирьох тижнів, вирішили обминути ті мовні явища, які є маловживаними або взагалі відсутні в усному мовленні.

Лексика, представлена у підручнику, містить близько 2900 слів, проте для вивчення призначені лише ті, які знаходяться у вправах.

Запропоновані тексти культурологічно багаті; додаткові пояснення подано наприкінці більшості розділів.

Як працювати з підручником?

Під час роботи з цим підручником пропонуємо, окрім слухання текстів і виконання вправ (не обов'язково в тому порядку, в якому вони розташовані), орієнтуватися у власних можливостях, вибираючи найбільш придатні та продуктивні способи навчання.

А тепер, залежно від уподобань, можете вибрати деякі із запропонованих порад.

Лексика:

- ☐ картотека слів (усі нові слова записуємо на картках однакового розміру; з одного боку — німецьке слово з реченням, в якому воно вживається, з другого — український відповідник); у вільні хвилини перебираємо нашу картотеку, пригадуючи значення слів і ділячи їх на групи за довільними критеріями;
- ☐ відгадування значення слів у діалогах на підставі контексту, подібності до відомих слів і т. ін.

Граматика:

- ☐ малювання власних схем, які полегшують запам'ятовування правил;
- ☐ ведення статистики власних помилок у граматичних завданнях.

Слухання:

- ☐ прослуховування діалогу за змістом і відтворення змісту на підставі ілюстрації і назви;
- ☐ слухання діалогу без наявності тексту і нотування зрозумілої інформації.

Читання:

- ☐ початок зі швидкого перегляду тексту і пошук у ньому важливої інформації;
- ☐ підкреслення в тексті “ключових” слів.

Мовлення:

- ☐ голосне мовлення до уявного співрозмовника;
- ☐ повторення тексту за диском;
- ☐ голосне говоріння одночасно з текстом диску;
- ☐ голосне прочитання речення з діалогу і відтворення наступного речення з пам’яті;
- ☐ різні способи розучування напам’ять “ролей” з діалогів.

Письмо:

- ☐ вписування пропущених у реченнях слів;
- ☐ написання власної версії тексту зі змінами, наприклад, імен, назв тощо.

До уваги власників комплекту з мультимедійною програмою!

На компакт-диску з мультимедійною програмою діалоги, які належать до кожної з лекційних одиниць, поділені на речення, а у випадку більших складних речень — на коротші частини (зі збереженням їх логічної спільності). Їх багаторазове відтворення полегшує учневі інтенсивний тренінг і правильність:

- слухання і розуміння розповіді іноземною мовою;
- опанування властивої мові інтонації і мелодії речення;
- запам’ятовування і повторення цілих розповідей.

І найважливіше:

перед початком навчання просимо забезпечити собі тишу й усунути всі чинники, які відволікатимуть вас від засвоєння матеріалу!

Автори

ОСНОВНІ ПРАВИЛА ЧИТАННЯ

A a	<i>a</i>	N n	<i>n</i>	ei	<i>ай</i>
B b	<i>б</i>	O o	<i>o</i>	ie	<i>і:</i>
C c	<i>ц, к</i>	P p	<i>п</i>	au	<i>ау</i>
D d	<i>д</i>	Q q	<i>кв</i>	eu	<i>ой</i>
E e	<i>е</i>	R r	<i>р</i>	äu	<i>ой</i>
F f	<i>ф</i>	S s	<i>с, з</i>	ah	<i>а:</i>
G g	<i>г</i>	T t	<i>т</i>	oh	<i>о:</i>
H h	<i>г</i>	U u	<i>у</i>	uh	<i>у:</i>
I i	<i>і</i>	V v	<i>ф, в</i>	eh	<i>е:</i>
J j	<i>й</i>	W w	<i>в</i>	ja	<i>я</i>
K k	<i>к</i>	X x	<i>кс</i>	je	<i>є</i>
L l	<i>ль</i>	Y y	<i>—</i>	jo	<i>йо</i>
M m	<i>м</i>	Z z	<i>ц</i>	ju	<i>ю</i>
st	<i>шт</i>	tion	<i>ціон</i>	ß	<i>с</i>
sp	<i>шп</i>	th	<i>т</i>	ä	<i>е</i>
sch	<i>ш</i>	tz	<i>ц</i>	ö	<i>—</i>
tsch	<i>ч</i>	ph	<i>ф</i>	ü	<i>—</i>
chs	<i>кс</i>	qu	<i>кв</i>	ck	<i>к</i>
-ig	<i>-іхь</i>				

Для того, щоб прочитати німецькі літери **Y, y** і **Ü, ü**, слід скласти губи так, ніби хочемо вимовити українське [y], а язик — як при вимові звука [i]. При цьому будьте уважні при читанні цих літер, аби не вимовляли українське [ю]. Німецькі **Ü, ü** та **Y, y** — це щось середнє між [y] та [i].

Відповідно, щоб прочитати **Ö, ö**, слід скласти губи так, ніби хочемо вимовити українське [o], а язик — як при вимові звука [e]. При цьому також будьте уважні при їхньому читанні, щоб не вимовляли українське [йо].

При вимові німецьких **D, d; T, t; N, n** кінчик язика торкається не зубів, як при вимові українських [д], [т] та [н], а їхніх альвеол, що розташовані трохи вище.

Літера **V, v** читається [в] у словах іншомовного походження (*Vase, Vampir, Vanille*).

Німецькі глухі вимовляються з придихом, наприклад: [к^х], [п^х], [т^х].

Буквосполучення **ch** читаємо [хъ] після **i** та **e**: *ich* [іхъ], *mich* [міхъ] та [х] після **a, o, u**: *acht* [ахт], *suchen* [зухен].

Літера **S, s** читається [з] на початку складу (= на початку слова, кореня, між голосними) (*sagen, aus-sehen, sind*) і [с] у кінці складу (= у подвоєнні, після приголосного, в кінці слова) (*das, wissen, Parks*).

Для німецької мови характерний так званий твердий приступ (вступ) при вимові голосних звуків на початку складу.

Німецькі голосні можуть бути довгими або короткими і від цього залежить значення слова (*ihn — in, stehlen — stellen, Ofen — offen*), на відміну від української мови, де короткість чи довгота голосного звука не має впливу на значення слова. Голосний читається довго в наголошеному відкритому складі, тобто такому складі, який закінчується на голосний (*le-sen, Blu-me*), і у складі, який стає відкритим при відмінюванні (*Tag, та-ге; Glas, гла-сер*). У закритому складі та при подвоєнні приголосних голосний читається коротко (*Fenster*). Довгота голосного позначається при передаванні звуків двокрапкою: [a:], [o:] і т. ін.

Німецькі дзвінки приголосні у кінці складу приглушуються: *und* [унт], *Kind* [кінт], *Staub* [штауп]. Німецькі приголосні, на відміну від українських, після літери *i* не пом'якшуються, а вимовляються твердо.

Префікс та основа вимовляються окремо, не зливаючись разом: *verändern* [фер-ен-дерн], *einatmen* [айн-ат-мен].

Літери **C, c; G, g; J, j** читаються у словах іншомовного походження так, як вони читаються у мовах, з яких походять: *Cafe* [кафе:], *Cello* [чельо], *Couch* [кауч], *Regie* [режі:], *Jeep* [джі:п], *Jury* [журі:].

Понад рік Анета опікується німецькими молодіжними групами, які приїжджають до Києва. У цій роботі їй допомагає подруга-німкеня, Карін. Анета заприятелювала з Карін — дівчата часто листуються. За кілька тижнів група молоді з Києва збирається, у свою чергу, до Ульма. Поки розпочнеться спільна праця, Анета має намір провести відпустку в Карін. Зараз, власне, вона сидить у потязі, радіючи майбутній зустрічі.

Урок

1

1. Im Zug

- Mitreisender:* Entschuldigung, ist der Platz frei?
Aneta: Ja, bitte.
Mitreisender: Kommen Sie aus Berlin?
Aneta: Nein, ich komme aus Kyjiw.
Mitreisender: Aber der Zug kommt aus Berlin?
Aneta: Ja, das ist richtig.
Mitreisender: Sie sprechen gut deutsch.
Aneta: Danke für das Kompliment.
Mitreisender: Fahren Sie auch nach München?
Aneta: Nein, nach Ulm.
Mitreisender: Ulm ist schön.
Aneta: Ich hoffe es. Ich fahre das erste Mal nach Ulm.

У потязі

- Подорожній:* Перепрошую, це місце вільне?
Анета: Так, прошу.
Подорожній: Пані родом із Берліна?
Анета: Ні, я з Києва.
Подорожній: Але цей потяг їде з Берліна?
Анета: Так, це правда.
Подорожній: Пані добре говорить німецькою.
Анета: Дякую за комплімент.
Подорожній: Пані їде до Мюнхена?
Анета: Ні, до Ульма.
Подорожній: Ульм гарний.
Анета: Сподіваюся. Я їду туди вперше.

Правила

Дії і події, або Відмінювання дієслова (I)

Як і в українській, так і в німецькій мові дієслова відмінюються за особами.

Ich komme aus Lwiw. *Я родом зі Львова.*
 Du kommst aus Lwiw. *Ти родом зі Львова.*
 Er kommt aus Lwiw. *Він родом зі Львова.*
 Sie kommt aus Lwiw. *Вона родом зі Львова.*
 Es kommt aus Lwiw. *Воно родом зі Львова.*
 Wir kommen aus Lwiw. *Ми родом зі Львова.*
 Ihr kommt aus Lwiw. *Ви родом зі Львова.*
 Sie kommen aus Lwiw. *Вони родом зі Львова.*

Також: Пан родом зі Львова. Пані родом зі Львова. Вони (*група осіб, подружжя*) родом зі Львова.

Це відмінювання полягає передусім у зміні закінчень.

Однина		Множина	
1. ich	-e	1. wir	-en
2. du	-st	2. ihr	-t
3. er, sie, es	-t	3. sie/Sie	-en

Інший спосіб відмінювання — в уроці 2.

Це так є, або Розповідні речення

Анета повідомляє незнайомцеві:

Ich komme aus Lwiw. *Я походжу зі Львова.*

Дієслово стоїть у цьому реченні на другому місці. Речення такого типу ознайомлює з якимось станом речей. Інші частини розповідного речення іноді можуть змінювати своє розташування, однак дієслово завжди залишається на другому місці.

Результатом такої зміни стає наголошування якогось фрагмента розповіді.

Ich **fahre** das erste Mal nach Ulm. *Вперше їду до Ульма*
(нейтральне).

Nach Ulm **fahre** ich das erste Mal. *До Ульма їду вперше.*
(В інших містах уже була).

Увага: Так зване “перше місце” у реченні можуть одночасно займати кілька слів. Однак, з погляду граматики і значення, це є один член речення.

Чи насправді, або Питальні речення (I)

Подорожній питає:

Kommen Sie aus Berlin? *Чи Ви походите із Берліна?*

Питальні речення, які вимагають відповіді “так” чи “ні”, утворюються за допомогою дієслова, яке стоїть на першому місці.

Ось інший приклад:

Fahren Sie auch nach München? *Чи Ви теж їдете до Мюнхена?*

У таких питальних реченнях присутня характерна інтонація — мелодія речення в кінці трохи спадає, а потім раптово підіймається (сильніше, ніж в українській мові). Просимо звернути на це увагу під час роботи із диском.

Fahren	Sie	auch	nach	München?
→	→	→	↘	↗

Про інший рід питань — в уроці 4.

Речі та особи, або Іменник (I)

Aber **der Zug** kommt aus Berlin?

У німецькій мові перед іменником зазвичай стоїть означений або неозначений артикль, трохи рідше — займенник. Відсутність артикля завжди призводить до непорозумінь, тому що, окрім роду іменника (котрий часто є іншим, ніж в українській мові), він також виражає відмінок і загальний контекст розповіді. Тільки у деяких ситуаціях вживаються іменники без артикля. Іменники завжди пишемо з великої літери.

Відмінювання дієслова “sein” (бути)

ich	bin	wir	sind
du	bist	ihr	seid
er, sie, es	ist	sie/Sie	sind

Вправи

1. Яке слово зайве?

a) Берлін	c) плац
b) Мюнхен	d) Варшава

2. Поставте питання і дайте відповідь на них за зразком.

A: Kommen Sie aus Berlin?

B: Nein, ich komme aus Lwiw.

Berlin	1. Ulm	2. Ternopil	3. München	4. Lwiw	5. München
Lwiw	1. München	2. Lwiw	3. Berlin	4. Berlin	5. Ulm